

So novejši traktorji pri spraviu navzgor okolju prijazni?

Jurij MARENČE, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta

Jurij Marenče: So novejši traktorji pri spraviu navzgor okolju prijazni?
XXVIII. gozdarski študijski dnevi, Ljubljana, 13. do 14.4.2011

Jurij Marenče: So novejši traktorji pri spravilu navzgor okolju prijazni?
XXVIII. gozdarski študijski dnevi, Ljubljana, 13. do 14.4.2011

Jurij Marenče: So novejši traktorji pri spravlju navzgor okolju prijazni?
XXVIII. gozdarski študijski dnevi, Ljubljana, 13. do 14.4.2011

Ključne besede?

- Zgibni traktor.
- Hidrostatsko-mehanski prenos.
- Prenos sil na tla pri vlačanju navzgor.
- Zdrs koles v različnih naklonih?
- Zaustavitev traktorja zaradi preobremenitve.

Tehnične lastnosti traktorja Woody 110

* Traktor, varnostna kabina, vgrajen vitel z vrvjo, rampna in naletna deska, kolesne verige.

Teža z opremo* (daN)	7006
Dolžina (mm)	5400
Višina (mm)	2750
Širina (mm)	2100
Motor	Perkins 1004-40T
Navor (Nm-obr/min)	403 - 1400
Moč (kW – obr/min)	76.5 - 2200

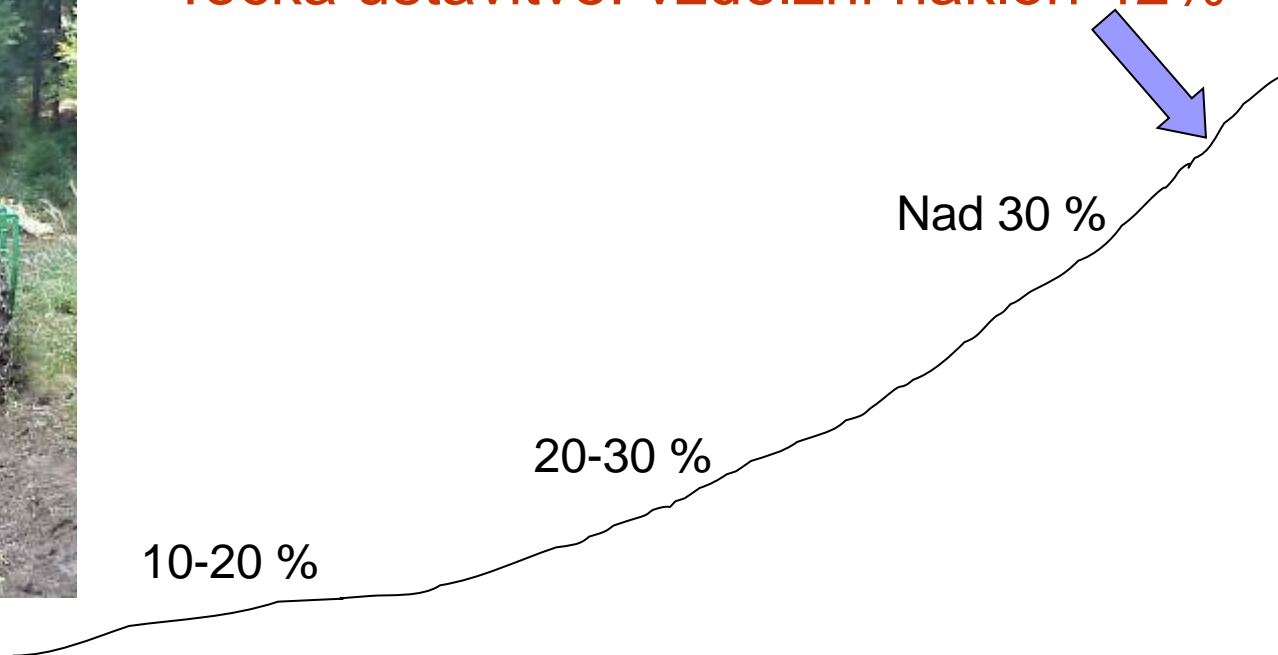

Breme:

- 2 m³,
- 4 kosi, dolžina 8 m,
- jelka v lubju,
- z debelejšim ali tanjšim delom v smeri vožnje.

Točka ustavitve: vzdolžni naklon 42%

Vlaka v poskusu:

- 200 m dolga, konkavne oblike,
- z največjim vzdolžnim naklonom 42 %,
- ustavitev traktorja v naklonu 42 %,
- zadnjih 17 metrov – območje zaustavljanja.

Razdalja na vlaki (m)	Vzd. naklon vlake (%)
15,2	10
16,6	14
15,0	17
15,9	12
16,6	24
17,9	20
14,9	25
18,0	32
13,2	31
13,3	42
6,1	42

V našem primeru!

Peto kolo na prednjem delu traktorja

Merjenje zdrsa

Navor.
Različno velika bremena.
Naklon na vlaki se spreminja.

Zdrs.

Osrednja pozornost na zdrsu – vpliv na tla!!!

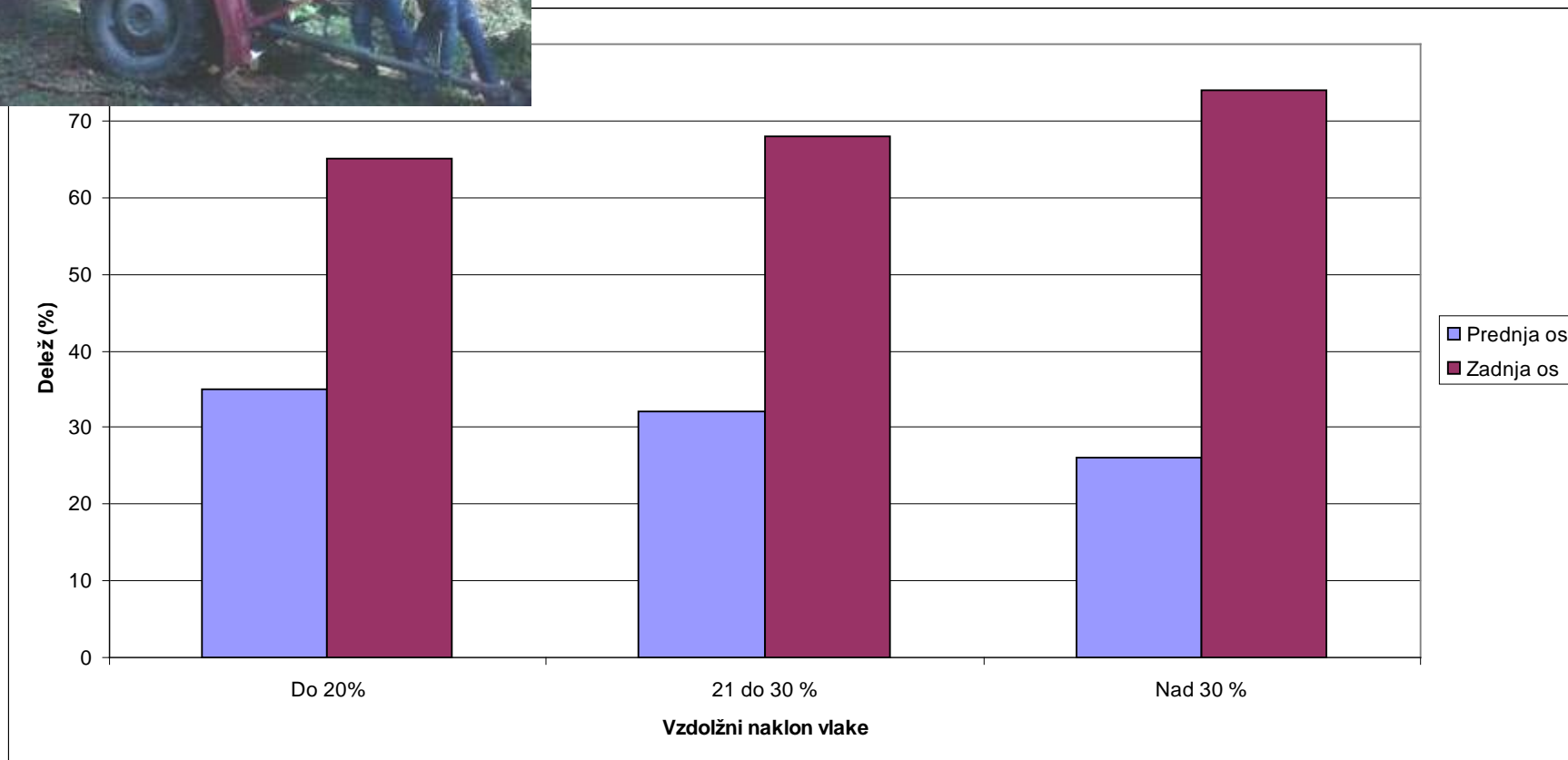
Traktor se popolnoma ustavi zaradi pretežkih delovnih razmer:

- 2 m³,
- 42 % vzdolžnega naklona!
- Upravljati s stroji na meji njihovih sposobnosti?
- Vzdolžni naklon, bremena?

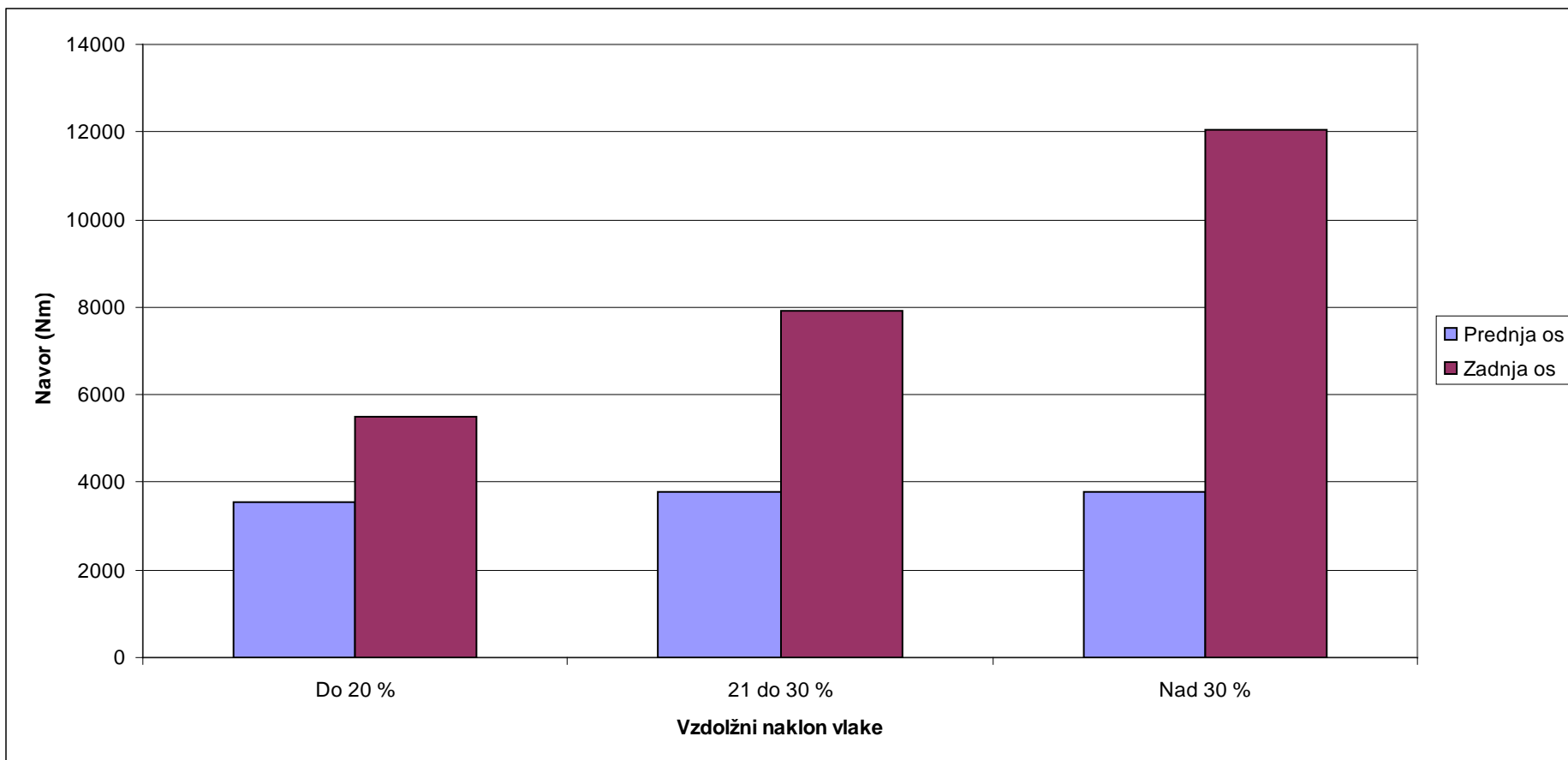

Razpored teže na prednji in zadnji osi med vlačanjem navzgor

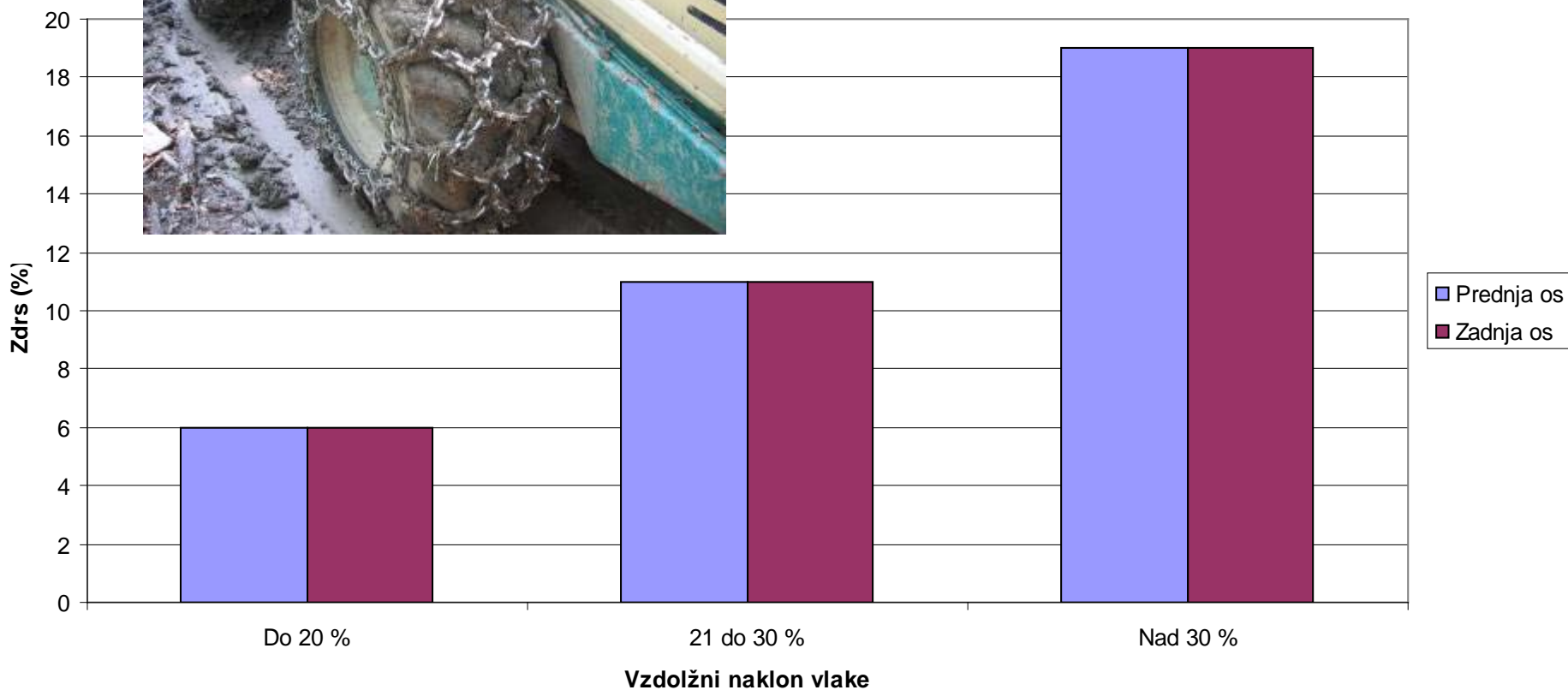

Razpored navora na prednji in zadnji osi med vlačanjem navzgor

Razpored zdrs na prednji in zadnji osi med vlačanjem navzgor

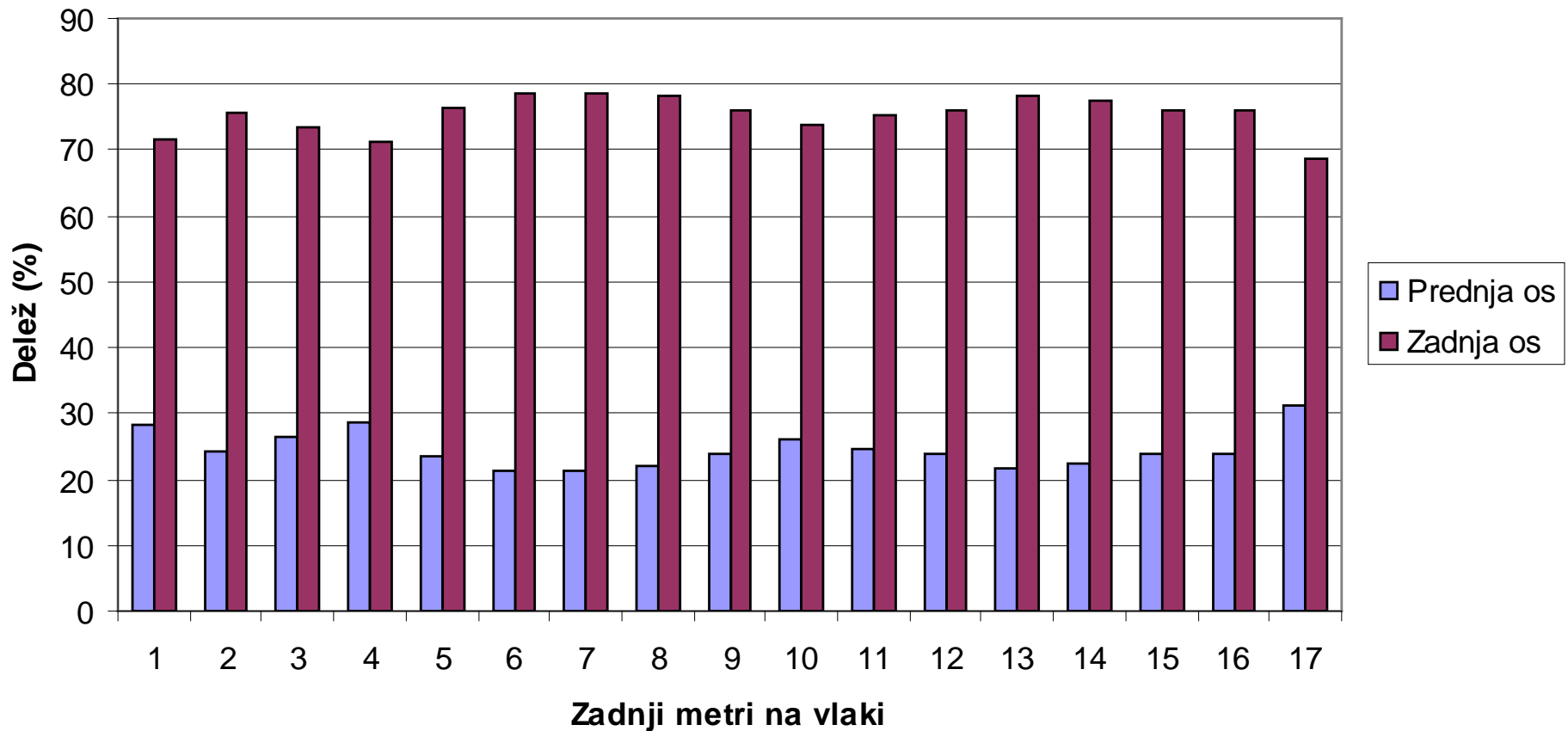

Kako samo na zadnjem odseku - odseku zaustavljanja?

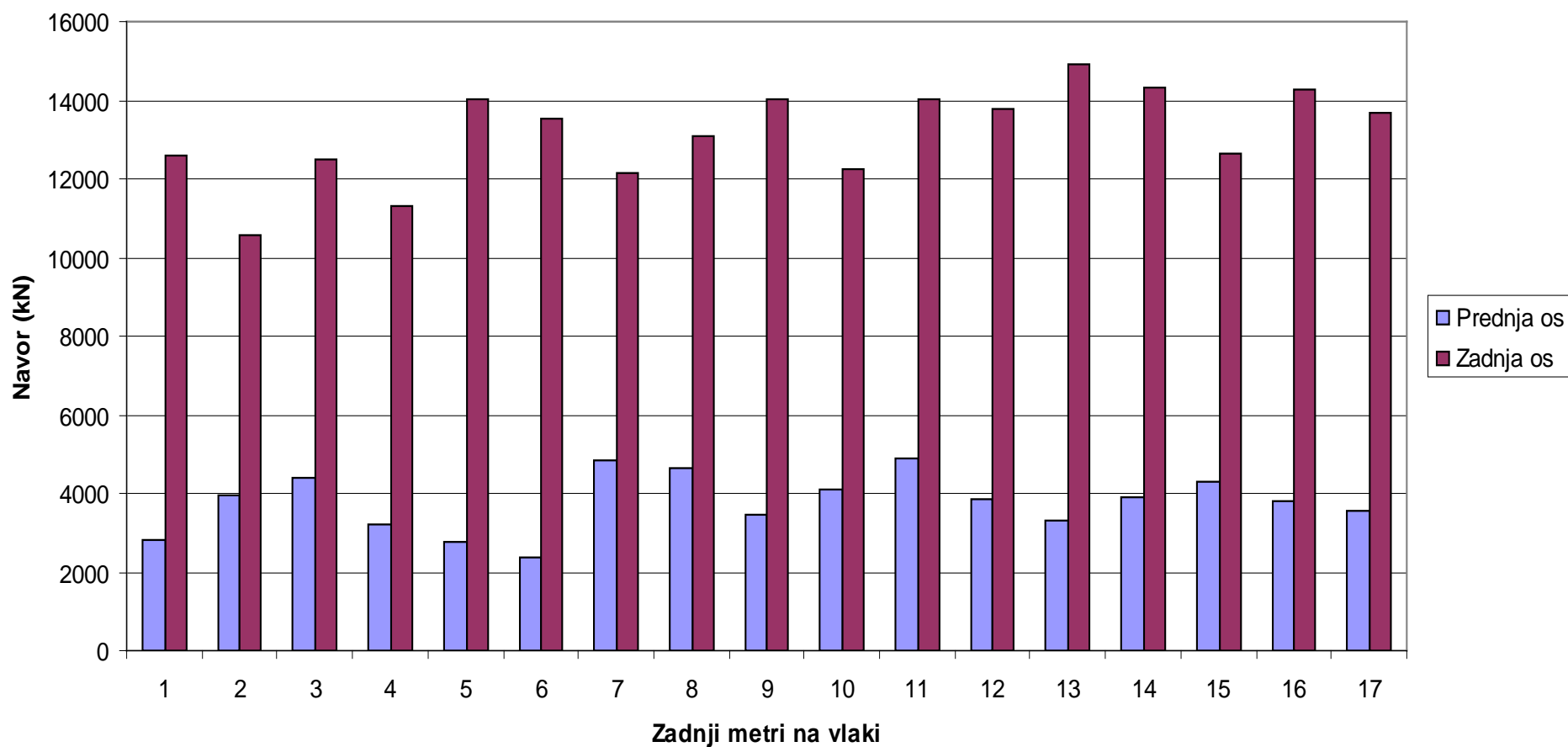
- Razpored teže stroja med obe osi?
- Momenti na kolesih?
- Zdrs?

Teža na prednji in zadnji osi v zadnjih metrih

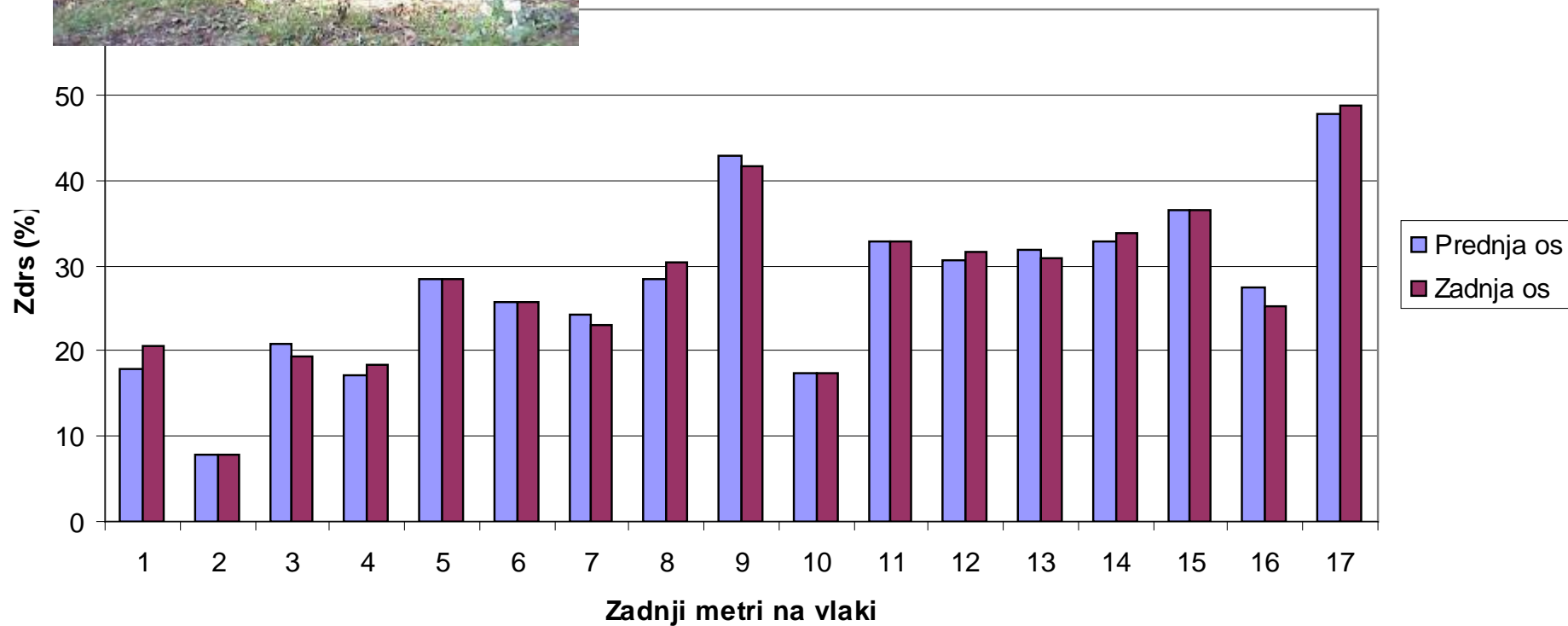
Navor na prednji in zadnji osi v zadnjih metrih

Vrednosti zdrsa v zadnjih metrih

Nekaj zaključkov:

Traktor se ustavi, medtem, ko njegov sistem nadzora delovanja prepreči povečanje zdrsa.

Prenos sil je primerno naravnan in preprečuje preobremenitev traktorja, s tem pa tudi podlage.

To je pomembno zaradi velike občutljivosti gozdnih tal – posebej v primeru strižnih sil, ki se preko reber pnevmatik prenašajo na tla.

Imamo relativno dober nadzor nad velikostjo zdrsa in posledično manjše poškodbe tal.

V smislu razvoja prijaznejših tehnologij in izbire strojev s hidrostatskimi prenosi je uporaba takšnih traktorjev v občutljivem gozdnem okolju primernejša.

Torej v nobenem primeru ni prišlo do izrazitega in nedopustnega vrtenja koles – pri drugih traktorjih z zgolj klasičnimi mehanskimi prenosi, te odnose bistveno težje obvladujemo, zato so največkrat tudi poškodbe tal precej večje.

**Oče, en traktor je peljal mimo;
ti bolje vidiš – je imel mehanski ali hidrostatski prenos?**